

Sử dụng vật liệu rời nhằm phát triển vận động tinh cho trẻ 24 - 36 tháng tại trường mầm non Quy Treo, Thành phố Biên Hòa

Trần Thị Mai Chi*

*Lớp cao học GDMN K32, Trường ĐHSPT Hồ Chí Minh

Received: 10/6/2024; Accepted: 16/6/2024; Published: 27/6/2024

Abstract: Bien Hoa city is one of the cities with the most industrial parks in the country, gathering many workers from different provinces and cities. Their children and grandchildren are sent to several small private preschools in the city. With low tuition fees, children's toys and equipment are limited, making many of their learning activities ineffective. And in fact, there are many preschool teachers here who do not pay attention to fine motor development for preschool children and do not know how to use loose materials to develop fine motor skills for preschool children.

Based on the above reasons, the article presents "The current situation of fine motor development for children 24 - 36 months old at Quy Treo kindergarten, Bien Hoa City in activities" for research.

Keywords: Loose materials, fine motor

1. Đặt vấn đề

Vật liệu rời, bao gồm các vật dụng tự nhiên như lá cây, cành cây, đá, sỏi và các phế liệu từ cuộc sống hàng ngày như vỏ lon hay sợi dây, đã từ lâu trở thành công cụ hữu ích trong việc thúc đẩy sự sáng tạo và khám phá của trẻ em. Các nghiên cứu trên thế giới đã liên tục chứng minh rằng việc tiếp xúc với các vật liệu như vậy giúp trẻ nhỏ phát triển về nhiều mặt như tư duy giải quyết vấn đề, giao tiếp xã hội, vận động bao gồm cả vận động thô và vận động tinh.

Đối với trẻ 24 - 36 tháng tuổi, giai đoạn này được coi là thời điểm vàng để phát triển vận động tinh. Việc tiếp xúc với đa dạng các loại vật liệu trong hoạt động vui chơi không chỉ giúp trẻ trải nghiệm nhiều chất liệu khác nhau mà còn phát triển các nhóm cơ nhỏ, tăng cường phối hợp giác quan, và xây dựng kỹ năng cần thiết cho các giai đoạn phát triển tiếp theo. Sử dụng vật liệu rời trong các hoạt động này có thể thúc đẩy đáng kể sự phát triển của kỹ năng vận động tinh, đặc biệt ở độ tuổi này.

Thành phố Biên Hòa là một trong những thành phố có nhiều khu công nghiệp nhất cả nước, tập trung rất nhiều công nhân từ các tỉnh thành khác nhau. Con cháu của họ được gửi tại một số trường mầm non tư thục nhỏ của thành phố. Với mức thu học phí thấp, đồ dùng đồ chơi của trẻ bị giới hạn làm cho nhiều hoạt động học của trẻ không đạt được hiệu quả. Và trên thực tế có nhiều giáo viên mầm non tại đây chưa

chú trọng đến việc phát triển vận động tinh cho trẻ nhà trẻ và chưa biết cách dùng vật liệu rời để phát triển vận động tinh cho trẻ nhà trẻ.

Xuất phát từ những lý do trên bài báo trình bày về "**Thực trạng về việc phát triển vận động tinh cho trẻ 24 - 36 tháng tại trường mầm non Quy Treo, Thành phố Biên Hòa trong các hoạt động**" để nghiên cứu.

2. Nội dung nghiên cứu

Đối tượng khảo sát

Đối tượng khảo sát: 19 CBQL và 30 giáo viên của các lớp nhà trẻ 24 – 36 tháng tại 10 trường mầm non tư thục tại thành phố Biên Hòa.

Thời gian khảo sát: khảo sát được thực hiện từ tháng 08 đến hết tháng 10 năm 2023

2.2. Thực trạng về việc phát triển vận động tinh cho trẻ trong các hoạt động

Về mức độ mà giáo viên thường tổ chức hoạt động phát triển vận động tinh cho trẻ 24 – 36 tháng tuổi trong câu hỏi số 5 "*các thầy cô đã tổ chức phát triển vận động tinh cho trẻ vào thời điểm nào dưới đây? Mức độ sử dụng?*" kết hợp với quan sát thực tế tại một số trường mầm non tư thục trên địa bàn Thành phố Biên Hòa, chúng tôi có được kết quả như sau:

Hoạt động sinh hoạt hàng ngày: Các hoạt động sinh hoạt hàng ngày đạt điểm trung bình cao nhất, 4.10, đa số giáo viên chọn mức "khá thường xuyên"

(90.00%) và “rất thường xuyên” (10.00%). Điều này cho thấy giáo viên nhận thấy tầm quan trọng của việc tích hợp phát triển vận động tinh vào các hoạt động sinh hoạt hàng ngày, như mặc quần áo, ăn uống, và vệ sinh cá nhân. Việc này phản ánh sự chú trọng vào các hoạt động thực tế, giúp trẻ phát triển kỹ năng một cách tự nhiên và liên tục.

Hoạt động vui chơi trong lớp và ngoài trời: Phần lớn giáo viên cũng chọn mức “khá thường xuyên” và “rất thường xuyên” đối với hoạt động vui chơi trong lớp và hoạt động ngoài trời, với điểm trung bình gần nhau. Điều này cho thấy giáo viên thường xuyên sử dụng cả hai môi trường này để phát triển kỹ năng cho trẻ, tạo ra sự linh hoạt và tận dụng tối đa các không gian học tập và vui chơi để hỗ trợ sự phát triển vận động tinh của trẻ. Khi được hỏi “trong hoạt động vui chơi và hoạt động ngoài trời các cô sẽ tổ chức phát triển vận động tinh cho trẻ như thế nào?” chúng tôi nhận được câu trả lời từ cô V từ trường MN3 “*Khi lên kế hoạch hoạt động góc cho trẻ, giáo viên sẽ thiết kế cách hoạt động hỗ trợ phát triển vận động tinh cho trẻ bằng cách thêm các đồ dùng, đồ chơi mà trẻ có thể sử dụng tay, cổ tay, tay – mắt để thực hiện. Ngoài ra, khi cho trẻ ra sân chơi giáo viên cũng thường có những đồ dùng, đồ chơi mang theo để trẻ chơi khi trẻ muốn. Hoặc giáo viên sẽ thiết kế hoạt động hỗ trợ vận động tinh cho trẻ khi trẻ hoạt động ngoài trời.*”

Hoạt động chơi tập có chủ đích: Hoạt động chơi tập có chủ đích có điểm trung bình là 3.73, với phần lớn giáo viên chọn mức “khá thường xuyên” (46.67%) và “vừa phải” (40.00%), chỉ có 13.33% chọn “rất thường xuyên”. Điều này cho thấy rằng các hoạt động có kế hoạch và định hướng rõ ràng nhưng chưa đạt mức tối ưu trong việc sử dụng thường xuyên. Cô N.N.T đã chia sẻ “*Trong kế hoạch hoạt động của trẻ 1 tuần sẽ có 1 tiết phát triển thể chất, thì giáo viên sẽ chia ra trong 2 nội dung là vận động thô và vận động tinh. Tuy nhiên, khi tổ chức hoạt động giáo viên thấy trẻ hứng thú tham gia hoạt động vận động thô hơn, nên giáo viên sẽ ưu tiên phần đó nhiều hơn, đối với vận động tinh sẽ kết hợp với sinh hoạt hàng ngày và các hoạt động khác để hỗ trợ phát triển vận động tinh cho trẻ.*”

Hoạt động chiều và chơi tự do: Các hoạt động chiều có điểm trung bình là 3.67, chơi tự do là 3.63 và các hoạt động khác (nếu có) cũng có điểm trung

bình là 3.63, cho thấy các hoạt động này chưa được sử dụng nhiều để phát triển vận động tinh cho trẻ. Giáo viên cho biết, buổi chiều đa phần là làm vệ sinh, ăn chiều, cho trẻ uống sữa, thời gian còn lại cho buổi chiều không nhiều để có thể tổ chức hoạt động cho trẻ, nên các hoạt động buổi chiều đa số là hoạt động đọc thơ, chơi tự do hoặc đọc sách.

Kết quả khảo sát cho thấy rằng giáo viên mầm non nhận thức rất rõ tầm quan trọng của các yếu tố khi tổ chức hoạt động phát triển vận động tinh cho trẻ. Cụ thể, yếu tố “sĩ số trẻ/cô ít” và “phải có kế hoạch hoạt động cụ thể rõ ràng” đạt điểm trung bình cao nhất (4.57), với 60.00% giáo viên cho rằng “sĩ số trẻ/cô ít” là “rất cần thiết” và 56.67% cho rằng việc có kế hoạch hoạt động cụ thể là “rất cần thiết”. Khi được hỏi vì sao lại chọn sĩ số trẻ/ cô ít mức độ rất cần thiết cô T.N.T trả lời: “*các vật liệu sử dụng trong hoạt động vận động tinh có kích thước tương đối nhỏ, với số lượng học sinh/ cô ít, giáo viên có thể quan sát trẻ kỹ hơn và đồng hành cùng trẻ tốt hơn*”. Ngoài ra cô T cho rằng việc phải có kế hoạch hoạt động cụ thể rõ ràng sẽ giúp cho giáo viên chuẩn bị đồ dùng, môi trường tốt hơn, và khi trẻ thực hiện giáo viên sẽ biết hỗ trợ trẻ như thế nào để đạt được mục tiêu đã đề ra trong kế hoạch”.

Từ kết quả khảo sát, có thể thấy hai nội dung được giáo viên quan tâm nhất khi tổ chức hoạt động phát triển vận động tinh là hình thức tổ chức hoạt động và các đồ dùng, vật liệu mà trẻ sẽ sử dụng, với số điểm trung bình là 4.3. Điều này phản ánh sự chú trọng của giáo viên vào việc xây dựng kế hoạch chi tiết và cụ thể, đảm bảo rằng các hoạt động không chỉ được thiết kế phù hợp với nhu cầu và khả năng của trẻ mà còn được chuẩn bị kỹ lưỡng về mặt vật liệu và dụng cụ. Cô N chia sẻ: “*Khi lên kế hoạch hoạt động cho trẻ, giáo viên mầm non phải đưa ra các hình thức tổ chức cụ thể và trong hoạt động đó sẽ phải chuẩn bị đồ dùng gì? Như thế nào? Số lượng bao nhiêu?...*” Điều này nhấn mạnh vai trò quan trọng của việc chuẩn bị và tổ chức trong giáo dục mầm non.

Tuy nhiên, từ góc nhìn khác, có thể thấy rằng sở thích của trẻ và thời gian tổ chức hoạt động, mặc dù cũng được quan tâm nhưng chưa cao. Sở thích của trẻ, với điểm trung bình là 4.17, đứng ở vị trí thứ hai, cho thấy rằng mặc dù đã có sự quan tâm nhưng vẫn chưa đủ chú ý đến việc tùy chỉnh hoạt động theo sở thích cá nhân của từng trẻ. Việc dành nhiều thời gian

hơn để tìm hiểu và đánh giá sở thích của trẻ sẽ giúp thiết kế các hoạt động thú vị và hấp dẫn hơn, tăng cường sự tham gia và hứng thú học tập của trẻ.

Thời gian tổ chức hoạt động nhận được điểm trung bình là 4.12, cho thấy giáo viên nhận thức được tầm quan trọng của việc lựa chọn thời gian phù hợp nhưng vẫn còn khó khăn trong việc sắp xếp thời gian hiệu quả. Cải thiện khung thời gian tổ chức hoạt động có thể giúp trẻ tham gia và thực hiện các hoạt động một cách thoải mái, không bị áp lực.

Khu vực tổ chức hoạt động, với điểm trung bình là 4.1, là mối quan tâm ít được chú ý nhất. Tuy nhiên, đa dạng hóa khu vực tổ chức không chỉ làm cho hoạt động trở nên thú vị hơn mà còn giúp trẻ phát triển kỹ năng thích ứng và khám phá môi trường xung quanh.

Có thể thấy rằng việc chuẩn bị vật liệu và hình thức tổ chức hoạt động là rất quan trọng, nhưng GVMN cần xem xét kỹ lưỡng hơn về sở thích của trẻ, thời gian tổ chức hoạt động và đa dạng hóa khu vực tổ chức. Điều này sẽ giúp tạo ra môi trường học tập toàn diện, đáp ứng tốt hơn nhu cầu và khả năng của trẻ, từ đó thúc đẩy sự phát triển vận động tinh một cách hiệu quả nhất.

Khi tiến hành quan sát GVMN tổ chức hoạt động phát triển vận động tinh cho trẻ, chúng tôi ghi nhận được các kết quả sau:

Các trường mầm non trên địa bàn khảo sát đã thể hiện sự chú trọng đáng kể đến việc tổ chức các hoạt động phát triển vận động tinh cho trẻ từ 24 đến 36 tháng tuổi, với tần suất tổ chức hoạt động khá thường xuyên. Cụ thể, các trường như Trường MN1 và MN6 tổ chức hoạt động này khá thường xuyên, trong khi Trường MN4 tổ chức ở mức độ vừa phải. Điều này cho thấy sự khác biệt về mức độ quan tâm và triển khai hoạt động giữa các trường.

Về sự chuẩn bị và sử dụng đồ dùng, phần lớn các trường có sự chuẩn bị hoặc chuẩn bị tương đối đầy đủ các vật liệu cần thiết cho hoạt động. Ví dụ, Trường MN2 và MN3 đã chuẩn bị đầy đủ các vật liệu như hạt nhựa, que gỗ, cát, và nước, trong khi một số trường khác chỉ chuẩn bị ở mức độ sử dụng những đồ dùng có sẵn tại lớp. Điều này có thể gây hạn chế trong việc triển khai hoạt động như: thiếu đồ dùng, đồ dùng không gây cho trẻ sự hứng thú, trẻ không thích tham gia vào hoạt động.

Phương pháp hướng dẫn của giáo viên cũng có phần đa dạng và linh hoạt, với phương pháp kết hợp

giữa trực tiếp hướng dẫn và gợi ý, khuyến khích trẻ tự tìm hiểu. Tuy nhiên, phần lớn GVMN sử dụng phương pháp hướng dẫn trực tiếp, chỉ cho trẻ các thực hiện, các thao tác cụ thể và thiếu đi sự quan sát, ghi chép về quá trình hoạt động của trẻ.

Biểu hiện của trẻ trong quá trình tham gia hoạt động cho thấy khả năng cầm nắm và phối hợp giữa mắt và tay của trẻ khá tốt, với điểm số trung bình từ 3 đến 5. Tuy nhiên, khả năng kiểm soát cơ bắp và tương tác với bạn bè của trẻ vẫn cần được cải thiện thêm, với điểm số ở mức từ 2 đến 4. Điều này cho thấy cần có những hoạt động cụ thể hơn để giúp trẻ phát triển các kỹ năng này một cách tốt hơn.

3. Kết luận

Mặc dù đã có những nỗ lực trong việc sử dụng vật liệu đa dạng để phát triển vận động tinh cho trẻ, nhưng vẫn còn nhiều hạn chế và khó khăn cần được khắc phục. Để nâng cao hiệu quả, cần có sự hỗ trợ toàn diện từ phía các nhà quản lý giáo dục, đào tạo nâng cao nhận thức và kỹ năng cho giáo viên, cải thiện cơ sở vật chất và làm đa dạng vật liệu rời. Quan trọng hơn, việc xây dựng các hoạt động giáo dục phải đặt trẻ làm trung tâm, tạo điều kiện cho trẻ phát triển toàn diện về thể chất, trí tuệ và kỹ năng xã hội. Chỉ khi đó, việc sử dụng vật liệu rời mới thực sự phát huy được hiệu quả trong việc phát triển vận động tinh và khả năng sáng tạo của trẻ.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo Dục & Đào Tạo. (2017). Chương trình giáo dục mầm non. Hà Nội: Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.
2. Cameron, C. E., Brock, L. L., Murrah, W. M., Bell, L. H., Worzalla, S. L., Grissmer, D., & Morrison, F. J. (2012). Fine motor skills and executive function both contribute to kindergarten achievement. *Child Development*, 83(4), 1229-1244.
3. Đặng Hồng Phương. (2012). Phương pháp hình thành kỹ năng cho trẻ. TP. HCM: Nhà xuất bản Đại học Sư Phạm.
4. Đặng Huy Toàn. (n.d.). Kỹ năng vận động tinh là gì? Làm sao để phát triển sớm cho trẻ? Retrieved from <https://vinmec.com/>
5. Escolano-Pérez, E., Herrero-Nivela, M. L., Losada, J. L., & Martínez-Gil, J. F. (2020). Kỹ năng vận động và năng lực học tập. *Movement Science and Sport Psychology*. Retrieved from